

POSTANOWIENIE

Dnia 29 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Roman Trzaskowski

w sprawie z powództwa M. M.
przeciwko Skarbowi Państwa-Dyrektorowi Zakładu Karnego w C.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 29 maja 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 10 kwietnia 2019 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) nie obciąża powoda kosztami postępowania kasacyjnego
na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej
Rzeczypospolitej Polskiej.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 10 kwietnia 2019 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił powództwo M. M. o zapłatę kwoty 150.000 zł z tytułu zadośćuczynienia w związku z odbywaniem przez powoda kary w niegodnych warunkach, w szczególności umieszczeniem go w przeludnionej celi, gdzie metraż przypadający na osobę był mniejszy niż 3 m², oraz naruszeniem jego dóbr osobistych wskutek zdarzenia z dnia 29 lipca 2013 r., mianowicie pobicia go przez współwięźnia, wraz z którym został osadzony w celi.

W skardze kasacyjnej, w uzasadnieniu wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, powód wskazał przyczynę kasacyjną określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 4

k.p.c. Jego zdaniem, skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ponieważ w sprawie nie przeprowadzono rozważań pod kątem zasądzenia na rzecz powoda zadośćuczynienia na zasadach, o których mowa w art. 417² k.c.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Z art. 398¹ § 1 k.p.c. wynika, że skarga kasacyjna przysługuje co do zasady od prawomocnych orzeczeń sądów drugiej instancji, a więc orzeczeń wieńczących dwuinstancyjne postępowanie sądowe, w którym sądy obu instancji dysponują pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. Jednakże zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania tylko wtedy, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W zamyśle ustawodawcy skarga kasacyjna stanowi zatem nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, w szczególności przez zapewnienie jednolitej wykładni i stosowania prawa. Wyłączną podstawą oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania są wskazane w niej przyczyny kasacyjne wraz z uzasadnieniem (art. 398⁴ § 2 k.p.c.).

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., jeżeli zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, nie publ.) i w wyniku takiego naruszenia prawa zapadło w drugiej instancji orzeczenie oczywiście wadliwe (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2015 r., III CSK 198/15, nie publ., z dnia 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15, nie publ., z dnia 2 czerwca 2016 r., III CSK 113/16, nie publ., z dnia 27 października 2016 r., III CSK 217/16, nie publ., z dnia 29 września 2017 r., V CSK 162/17, nie publ., z dnia 7 marca 2018 r., I CSK 664/17, nie publ., z dnia

18 kwietnia 2018 r., II CSK 726/17, nie publ., z dnia 5 października 2018 r., V CSK 168/18, nie publ.).

Skarżący nie wykazał, że skarga kasacyjna jest dotknięta tego rodzaju nieprawidłowościami. Wprawdzie ma rację, że w braku stwierdzenia bezprawności zdarzenia w sprawach dotyczących szkód na osobie wyrządzonych w związku z wykonywaniem władzy publicznej, sąd jest władny rozważyć zasadność zgłoszonego żądania na zasadach słuszności, zgodnie z art. 417² k.c. Zaniechanie takiej analizy nie jest jednak równoznaczne z oczywistą zasadnością skargi kasacyjnej (oczywistą wadliwością orzeczenia). Nie można bowiem pomijać, że odwołanie się do klauzuli „względów słuszności” immanentnie wiąże się z pozostawieniem pewnej swobody decyzyjnej sądowi, co oznacza, iż o oczywistych podstawach do zasądzenia odszkodowania (zadośćuczynienia) na tej podstawie można mówić jedynie wyjątkowo. Nie bez znaczenia jest tu także aktywność samego poszkodowanego, zmierzająca do wykazania owych szczególnych względów, w tym wprost określonych w przepisie. Tymczasem w podstawie faktycznej roszczeń na żadnym etapie procesu powód nie wskazywał okoliczności, które uzasadniłyby zastosowanie w sprawie zasad słuszności i twierdzenia w tym zakresie sformułował po raz pierwszy w wywiedzionej skardze kasacyjnej. Także okoliczności tam wskazane nie dowodzą oczywistości podstaw do uznania odpowiedzialności pozwanego na zasadzie słuszności. Nie ma zatem przesłanek do oceny, że niezastosowanie art. 417² k.p.c. jest w sprawie równoznaczne z oczywistą wadliwością zaskarżonego orzeczenia.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. oraz – co do kosztów – art. 102 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

aj